

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

30 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Elena Covalenco,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,
Iurie Bejenaru,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Valentina Gavdiuc, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 februarie 2018, în privința inculpatului

*Făină Boris XXXX, născut la
XX XXXX XXXX, originar și locuitor al XXXX, str.
XXXXXX, cetățean al R. Moldova, anterior condamnat
prin:*

*1) sentința Judecătoriei Edineț din 18.02.2015, în
baza art. 190 alin. (2), 90 Cod penal, la 3 ani
închisoare, cu suspendarea condiționată a executării
pedepsei pe un termen de probațiune de 2 ani.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 31.07.2015 – 02.12.2016,
instanța de apel: 23.12.2016 – 19.04.2017,
instanța de recurs: 04.07.2017 – 14.11.2017,
instanța de apel: 19.12.2017 – 21.02.2018,
instanța de recurs: 07.06.2018 – 30.10.2018*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Briceni din 02 decembrie 2016, Făină Boris a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate privind gestionarea și administrarea bunurilor materiale pe un termen de 4 ani și în baza art. 320 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa de 7 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate privind gestionarea și administrarea bunurilor materiale pe un termen de 4 ani.

Potrivit art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, inclusiv prin sentința Judecătorei Edineț din 18.02.2015, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate privind gestionarea și administrarea bunurilor materiale pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, începând cu 02.12.2016, deducându-se durata aflării în arest preventiv de la 12.02.2016 până la 22.02.2016 și în arest la domiciliu de la 22.02.2016 până la 23.03.2016 și de la 08.04.2016 până la 05.09.2016.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Gladun E. prejudiciul material de 5650 lei.

2. Instanța de fond a constatat că în perioada lunii decembrie anului 2014, aflându-se în XXXXX, XXXXX, inculpatul Făină B., în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit ilicit de la Reaboi A. bunuri (porci), promițându-i că banii o să-i aducă în 2-3 zile, însă până în prezent nu i-a achitat, cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă, în sumă de 49.900 lei.

Tot el, în perioada lunii februarie 2015, aflându-se în XXXX XXXXX, XXXXX, în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit de la Ganaș F. bunuri (porci), promițându-i că banii o să-i aducă în 2-3 zile, însă până în prezent nu i-a restituit, cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă, în sumă de 34.000 lei.

Tot el, în perioada lunii septembrie 2013, aflându-se în XXXXX, XXXXX, în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit de la Gladun E., bunuri (carne de păsări, porc), promițându-i că banii o să-i aducă în 2-3 zile, însă până în prezent nu i-a restituit, cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă, în sumă de 5100 lei.

Tot el, în perioada de la 10.05.2012 - 30.11.2015, având intenția directă de a nu-și îndeplini benevol obligațiile impuse prin titlul executoriu eliberat la hotărârea Judecătorei Edineț din 24.09.2010, fiind pornită în privința acestuia procedură de executare, nu a executat și s-a eschivat de la executarea hotărârii instanței de judecată. Astfel, la data de 10.05.2012 de către executorul judecătoresc Gurițanu Viorica a fost emisă încheierea de intentare a procedurii de executare de către creditor a documentului de executare nr. 2-580 din 24.09.2010 emis de Judecătoria Edineț privind încasarea de la Făină B. a datoriei în sumă de 23.737,88 lei și cheltuielilor de judecată în sumă de 1862,14 lei în beneficiul SA MAIB Leasing. La 26.02.2013 a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în privința lui Făină B. pe faptul neexecutării intenționate și eschivării de la executarea hotărârii judecătorești din 24.09.2010, emisă de Judecătoria Edineț. Conform hotărârii de judecată nr. 23/13 din 13.03.2013, Făină B. a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod contravențional, fiindu-i aplicată amendă în mărime de 50 unități convenționale, însă, având aceeași

intenție și având posibilitatea reală de a executa hotărârea instanței de judecată, până în prezent el nu a executat-o și continuă să se eschiveze, SA MAIB Leasing fiindu-i cauzat un prejudiciu material, în sumă de 25.000,02 lei.

Tot el, la 18.05.2015, orele 15.00, aflându-se în XXXXXX, XXXXXX, fiind lipsit de fundamentare economică și neavând careva bunuri care ar garanta executarea obligației, cunoscând cu certitudine caracterul nerealizabil al angajamentului asumat, demonstrat prin informațiile că nu deține careva bunuri imobile sau mobile, având scopul de cupiditate, intenționat prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul că se va achita cu banii peste o lună, a însușit de la Calmacov S., locuitoare a XXXXXX, XXXXXX 3 porci care cântăreau împreună aproximativ 500 kg de carne, la preț de 21 lei/kg., neavând intenția să-și onoreze angajamentul asumat, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil, în sumă de 10.080 lei.

Tot el, la mijlocul lunii august 2015, fiind în aceeași situație economică neprielnică în raport cu executarea obligației, având același scop de cupiditate, folosindu-se de încrederea acordată, intenționat prin înșelăciune manifestată verbal, a însușit de la Fetco T., locuitor al XXXXXX, XXXXXX sub pretextul că se va achita ulterior, 12 porci care cântăreau împreună 1070 kg la preț de 20,50 lei/ kg., neavând intenția să-și onoreze angajamentul asumat, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil, în sumă de 22.000 lei.

Tot el, la 15 aprilie 2015, având scopul de cupiditate și de îmbogățire, intenționat prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul că-i va achita timp de o lună toți banii, a însușit de la Lambarschi A., locuitoare a XXXXXX, XXXX, 9 porci pentru carne, cu masa totală de 620 kg la prețul de 20 lei/kg., pentru care urma să achite suma de 31.500 lei, neavând din start intenția de a-și onora obligațiile, a achitat, la insistența părții vătămate, o parte din bani, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil, în sumă de 16.500 lei.

Tot el, la mijlocul lunii iulie 2015, având scopul de profit și îmbogățire, intenționat, beneficiind de încrederea acordată de către oameni, prin înșelăciune și abuz de încredere, manifestată verbal sub pretextul unui împrumut cu promisiunea de a-l restitui peste o lună, a însușit de la Gudumac M., locuitoare a XXXXXX XXXXX, suma de 10.000 lei, neavând intenția de a-și onora angajamentul asumat, cauzându-i acesteia un prejudiciu material considerabil, în sumă de 10.000 lei.

Tot el, la 10 aprilie 2015, venind în gospodăria lui Garabajiu E., situată în XXXXXX, XXXXXX, acționând cu intenție directă și în scop de profit ilicit, sub pretextul că este cumpărător de porci, a însușit ilegal de la aceasta 4 porci, cu greutatea totală de 690 kg, obligându-se de a-i achita 28 de lei/kg., în total, urmând să-i achite peste o lună suma de 19.320 lei, obligație pe care nu și-a îndeplinit-o nici până în prezent, pricinuindu-i victimei un prejudiciu material considerabil.

Instanța a reținut că a acțiunile lui Făină B. au fost încadrate inițial pe art. 190 alin. (2) lit. c), art. 190 alin. (2) lit. c), art. 190 alin. (2) lit. c), art. 190 alin. (2) lit. c), art. 190 alin. (2) lit. c), art. 190 alin. (2) lit. c), art. 190 alin. (2) lit. c), art. 190 alin. (2) lit. c) și art. 320 alin. (1) Cod penal.

Prin ordonanța procurorului V. Dumbrava din 02.08.2016, a fost modificată învinuirea în privința inculpatului în sensul agravării ei, acțiunile inculpatului fiind

încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari, dauna fiind calculată în sumă totală de 166.800 lei, și pe art. 320 alin. (1) Cod penal, ca neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.

Totodată, potrivit art. 126 alin. (1) Cod penal, modificat prin Legea nr. 207 din 29.07.2016 în vigoare la 07.11.2016, se consideră proporții mari valoarea bunurilor dobândite care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Alin. (1¹) prevede că se consideră proporții deosebit de mari valoarea bunurilor sustrase care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 951 din 20.12.2012, cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2013, a fost în mărime de 3850 lei, conform Hotărârii nr.1000 din 13.12.2013, salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2014 a fost de 4225 lei și conform hotărârii nr. 974 din 04.12.2014, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2015 a fost de 4500 lei.

În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) Cod penal, legea penală care ușurează răspunderea ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi,

Prin urmare, acțiunile inculpatului e necesar să fie recalificate din art. 190 alin. (5) în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari.

Totodată, acțiunile inculpatului au fost corect calificate pe art. 320 alin. (1) Cod penal, vina acestuia fiind dovedită pe deplin în ședința de judecată.

3. Avocatul Dmitrii Gubceac a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a indicat că instanța de judecată urma să examineze cauza penală în baza învinuirilor aduse conform art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal or, cauza a fost transmisă în instanța de judecată la 31.07.2015, iar până la data 02.08.2016, nu au avut loc careva schimbări, nu au fost prezentate probe suplimentare care ar duce la recalificarea acțiunilor inculpatului, nu au fost deschise alte cauze penale care să fi fost conexe la caz. Prin urmare, acuzarea a abuzat de dreptul său și modificând învinuirea peste o perioadă mai mare de un an, a lipsit inculpatul de dreptul de a beneficia de legea cu privire la amnistie. Mai mult, în acest timp, pretențiile unor părți vătămate deja au fost epuizate, inculpatul achitând valoarea prejudiciilor cauzate.

Totodată, concluzia instanței de fond că vina inculpatului se dovedește prin declarațiile martorilor și ale părților vătămate este pripită și eronată, atestându-se existența unor raporturi civile. Or, art. 753 Cod civil prescrie că vânzătorul este obligat să transmită bunul după achitarea prețului convenit. Deci, fiind stabilit că

părțile vătămate au acceptat să transmită marfa, rezultă că aceasta a fost cumpărată, fiind posibilă și situația în care marfa a fost luată spre realizare și după vinderea ei, inculpatul urma să se achite cu proprietarul bunului, sau părțile vătămate au acceptat transmiterea bunului și toate condițiile de achitare pentru ele. În asemenea circumstanțe, nu este clar cum instanța de judecată și acuzarea au stabilit că inculpatul și-a luat obligațiunea de achitare în termen de 2-3 zile or, potrivit declarațiilor martorului Carpovici C., în anul 2015, inculpatul a vândut mai puțină carne în piața din or. Edineț. Mai mult, posibilitatea acestuia de achitare depindea expres de posibilitatea de realizare a cărnii, care este un produs alterabil și, în cazul în care nu se vindea, inculpatul suporta pierderi.

În același timp, instanța a constatat, în mod contradictoriu, că inculpatul a avut posibilitatea de a executa documentului executoriu nr. 2-580 din 24.09.2010 emis de Judecătoria Edineț, nefiind clare motivele unei asemenea concluzii or, prin sentința adoptată, nici nu a fost examinată încălcarea legii, vinovăția ultimului nefiind stabilită și cercetată de instanța de judecată. Astfel, a fost încălcat principiul prezumției nevinovăției, vinovăția inculpatului fiind bazată pe presupunerile instanței, care descriind starea financiară a acestuia, constată că ultimul nu deține bunuri mobile și imobile.

Or, instanța de fond a avut o părere preconcepută asupra acțiunilor inculpatului, în sentința adoptată referindu-se în special asupra pedepsei, la argumentarea și aplicarea normelor de drept material, omițând să fie independentă și să se supună numai legii.

Pe lângă aceasta, potrivit materialelor cauzei, inculpatul a restituit integral prejudiciul material cauzat părților vătămate, constatarea instanței fiind contrară situației de fapt.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Bălți din 19 aprilie 2017, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond corect a reținut lipsa oricăror îndoeli privind vinovăția inculpatului la dobândirea prin escrocherie a bunurilor altor persoane, fiind stabilit că inculpatul, colectând și realizând carne, s-a eschivat de a o achita, cauzând părților vătămate daune considerabile, suma totală a prejudiciului constituind 166.800 lei care, potrivit art. 126 Cod penal, reprezintă proporții mari, ce a determinat reîncadrarea acțiunilor acestuia în baza art. 190 alin. (4) Cod penal.

Condamnarea inculpatului pe art. 320 alin. (1) Cod penal este la fel justificată prin probele administrate.

5. Avocatul Dmitrii Gubceac a declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Recurentul a indicat că în speță se atestă existența unor relații de ordin civil.

Totodată, probele administrate sunt insuficiente pentru a permite calificarea acțiunilor inculpatului pe art. 320 alin. (1) Cod penal.

6. Conform deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 noiembrie 2017, recursul a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a reținut că cauza penală în privința inculpatului a fost trimisă în judecată pe învinuirea adusă, pe mai multe episoade, în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și pe art. 320 alin. (1) Cod penal.

Ulterior, în cadrul examinării cauzei de către instanța de judecată, la 02.08.2016, acuzarea a înaintat o nouă învinuire în sensul agravării, inculpatului fiindu-i înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal. Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, în aceeași zi a fost audiat inculpatul, însă pe învinuirea nouă, înaintată în temeiul art. 190 alin. (5) Cod penal, Făină B. nu a fost audiat, prin sentința Judecătorei Briceni din 02.12.2016, acesta fiind condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la 7 ani închisoare.

Or, instanța de apel ținând cont de faptul că apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei și, nefiind respectat dreptul inculpatului la apărare în baza unei învinuiri noi formulate în instanța de judecată, la demersul procurorului, a dispus reluarea cercetării judecătorești, cu audierea inculpatului.

Cu toate că instanța de apel a stabilit că sentința este viciată prin procedură, ca instanță de control judiciar, la înlăturarea erorilor constatate, urma să pronunțe o nouă hotărâre, însă prin decizia instanței de apel s-a menținut sentința.

La fel, în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, la cererea apărării, la materialele cauzei au fost anexate declarațiile notariale ale părților vătămate Reaboi V., Ganaș F. și Gladun E. prin care aceștia confirmă că nu au pretenții materiale față de inculpat, fiind omisă că prin sentința instanței de fond s-a dispus încasarea de la inculpat în beneficiul lui Gladun E. a prejudiciul material în sumă de 5650 lei, care la momentul examinării cauzei în instanța de apel era deja achitat.

Pe lângă aceasta, instanța de apel a omisă că sancțiunea art. 320 alin. (1) Cod penal prevedea, la momentul comiterii infracțiunii, amendă în mărime de la 200 la 300 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau închisoare de până la 2 ani, iar în conformitate cu art. 16 alin. (2) Cod penal, aceasta este o infracțiune ușoară.

Astfel, inculpatul a fost sancționat pentru neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executarea hotărârii judecătorești la data 13.03.2013, iar art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal stipulează că persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 februarie 2018, apelul au fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Procesul penal în privința lui Făină B., pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, pe episoadele cu părțile vătămate Reaboi A., Ganaș F., Gladun E., Calmacov S., Fedco T., Lambarschi A., Gudumac M. și Garabagiu E., au fost încetate, în temeiul art. 2 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Procesul penal în privința lui Făină Boris pe art. 320 alin. (1) Cod penal a fost încetat, în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

Instanța de apel a constatat că la urmărire penală acțiunile inculpatului au fost încadrate, pe fiecare episod în parte, în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal,

ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Însă, instanța de fond eronat a concluzionat referitor la corectitudinea modificării învinuirii de către acuzare în sensul agravării ei, invocând că toate cazurile de escrocherie au fost comise cu intenție unică și prin aceeași modalitate.

Or, modul de comitere a infracțiunilor și perioada de timp în care au fost comise sunt diferite.

Astfel, în cadrul examinării cauzei de către prima instanță, prin ordonanța din 02.08.2016, procurorul a modificat învinuirea în sensul agravării, inculpatului fiindu-i înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, care i-a fost adusă la cunoștință acestuia și apărătorului său sub semnătură. Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, în aceeași zi, inculpatul a dat declarații, însă pe învinuirea nouă înaintată nu a fost audiat, deci nefiindu-i respectat dreptul la apărare în baza unei învinuiri noi formulate.

Prin sentința Judecătorei Briceni din 02.12.2016, Făină B. a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal.

Totodată, a fost stabilit că în instanța de judecată, nu a fost dispusă audierea inculpatului.

Potrivit constatărilor CtEDO, în cauza Adrian Constantin c. României (12 aprilie 2011, nr. 21 175/03), este necesară acordarea unei atenții deosebite notificării *acuzăției* aduse persoanei. Actul sesizării joacă un rol determinant în urmărirea penală: după notificare, persoana trimisă în judecată este oficial înștiințată în scris cu privire la temeiul legal și factual al acuzațiilor care i se aduc. În materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unui acuzat, și deci cu privire la încadrarea juridică pe care instanța o poate reține împotriva sa, este o condiție esențială a echității procedurii. Dreptul de a fi informat cu privire la natura și cauza acuzației trebuie analizat în lumina dreptului acuzatului de a-și pregăti apărarea.

Curtea nu a contestat dreptul instanței de a schimba încadrarea juridică a acuzației. Totuși, ea observă faptul că acest drept era însoțit de garanții procedurale în favoarea inculpatului. În fapt, conform dreptului intern, instanța care consideră că încadrarea juridică dată faptelor prin actul de trimitere în judecată trebuie modificată, urmează să solicite părților să își prezinte observațiile cu privire la acest subiect și să transmită inculpatului faptul că are dreptul de a solicita examinarea cauzei la sfârșitul ședinței sau amânarea ședinței pentru a-și putea pregăti apărarea. Curtea statuează că garanțiile procedurale menționate mai sus se aplică oricărei schimbări de încadrare juridică, indiferent de elementul infracțiunii (legal, material sau moral) vizat.

Fiind stabilită eroarea procedurală admisă de instanța de fond în latura învinuirii aduse inculpatului în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, acțiunile acestuia urmează a fi încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, după cum au fost calificate la urmărire penală și trimise dosarele în instanța de fond.

Astfel, în baza probelor administrate, vinovăția inculpatului este pe deplin dovedită, fiind constatată fapta criminală săvârșită de inculpat, și anume că:

Făină B., în perioada lunii decembrie 2014, aflându-se în XXXXXX, XXXXX, în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și

abuz de încredere, a dobândit ilicit de la Reaboi A. bunuri (porci), promițându-i că banii o să-i aducă în 2-3 zile, însă până în prezent nu i-a restituit, cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă, în sumă totală de 49.900 lei.

Acțiunile inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, în perioada lunii februarie 2015, aflându-se în XXXXX XXXXX, XXXXXXX, în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit ilicit de la Ganaș F. bunuri (porci), promițându-i că banii o să-i aducă în 2-3 zile, însă până în prezent nu i-a restituit, cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă, în sumă totală de 34.000 lei.

Acțiunile inculpatului sunt încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, în perioada lunii septembrie 2013, aflându-se în XXXXXXX, XXXXXXX, în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit ilicit de la Gladun E., bunuri (carne de păsări, porc), promițându-i că banii o să-i aducă în 2-3 zile, însă până în prezent nu i-a restituit, cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă, în sumă totală de 5100 lei.

Acțiunile inculpatului sunt încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, la 18 mai 2015, aproximativ la orele 15.00, fiind lipsit de fundamentare economică și neavând careva bunuri care ar garanta executarea obligației, cunoscând cu certitudine caracterul nerealizabil al angajamentelor asumate, demonstrat prin informațiile referitor la faptul că el nu deține careva bunuri imobile sau mobile, având scopul de cupiditate, intenționat prin înșelăciune și abuz de încredere sub pretextul că se va achita cu bani peste o lună, a însușit de la Calmacov S., trei porci care cântăreau împreună aproximativ 500 kg. la preț de 20,50 lei/kg., neavând intenția să-și onoreze angajamentul asumat, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil, în sumă de 10.080 lei.

Acțiunile inculpatului sunt încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, la mijlocul lunii august 2015, fiind în aceeași situație economică neprielnică în raport cu executarea obligației, având același scop de cupiditate, folosindu-se de încrederea acordată, intenționat, prin înșelăciune manifestată verbal a însușit de la Fedco T., sub pretextul că se va achita ulterior, 12 porci care cântăreau împreună 1070 kg. la preț de 20,50 lei/kg., neavând intenția să-și onoreze angajamentul asumat, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil, în sumă de 22.000 lei.

Acțiunile inculpatului sunt încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, la 15 aprilie 2015, având scopul de cupiditate și de îmbogățire, intenționat, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul că se va achita cu toți banii, a însușit de la Lambarschi A. nouă porci care cântăreau în total 1620 kg. de carne la preț de 20,50 lei/kg., pentru care urma să achite suma de 31.500 lei, neavând din start intenția de a-și onora obligațiile, a achitat, la insistența părții vătămate, o parte din bani, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil, în sumă de 16.500 lei.

Acțiunile inculpatului sunt încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, la mijlocul lunii iulie 2015, urmărind scopul de profit și îmbogățire, beneficiind de încrederea acordată de către oameni, intenționat, prin înșelăciune și abuz de încredere manifestată verbal, sub pretextul unui împrumut pe care se angaja să-l restituie peste o lună, a însușit de la Gudumac M. suma de 10.000 lei, neavând intenția de a-și onora angajamentul asumat, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil.

Acțiunile inculpatului sunt încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, la 10 aprilie 2015, a venit la Garabajiu E. unde, sub pretextul că este cumpărător de porci, acționând cu intenție directă și în scop de profit ilicit, a însușit ilegal de la aceasta 4 porci, cu greutatea totală de 690 kg., obligându-se să-i plătească câte 28 de lei/kg., urmând să-i achite peste o lună suma de 19.320 lei, obligație pe care nu și-a îndeplinit-o nici până în prezent, pricinuindu-i victimei un prejudiciu material considerabil.

Acțiunile inculpatului sunt încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Totodată, instanța de fond corect a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, ca neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.

Sanțiunea art. 320 alin. (1) Cod penal prevedea, la momentul comiterii infracțiunii, amendă în mărime de la 200 la 300 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau închisoare de până la 2 ani, în conformitate cu art. 16 alin. (2) Cod penal, fiind o infracțiune ușoară.

Inculpatul a fost sancționat pentru neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executarea hotărârii judecătorești la 13.03.2013, iar art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal stipulează că persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Pe lângă aceasta, inculpatul a solicitat aplicarea actului de amnistie în privința sa.

Conform art. 1 al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei.

Potrivit art. 2 al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, (1) procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961 prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani. (2) Încetarea procesului penal conform alin. (1) are loc cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculpate. (3) În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal conform alin. (1) și (2) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî aplicarea prezentului articol dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată și inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art. 10.

Or, fiind constatat că inculpatul a reparat integral prejudiciul cauzat părților vătămate, a recunoscut vina și infracțiunile incriminate, acesta cade sub incidența actului de amnistie, la caz fiind aplicabile prevederile Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și ale art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal.

8. Procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Valentina Gavdiuc, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a deciziei menționate, *cu menținerea sentinței în partea privind condamnarea inculpatului pe art. 190 alin. (4) Cod penal.*

Recurenta a invocat că modificarea învinuirii inculpatului în sensul agravării este corectă, fiind stabilit că toate cazurile de escrocherie au fost comise cu intenție unică și prin aceeași modalitate, formând o continuitate de acțiuni criminale.

Totodată, la examinarea cauzei, instanța de fond a respectat aspectul procedural, apărării fiindu-i oferit termen pentru pregătirea dezbaterilor or, încadrarea acțiunilor într-o normă mai gravă a rezultat din cuantumul prejudiciilor cauzate părților vătămate, acuzațiile aduse inițial referitor la circumstanțele cauzei, nefiind modificate în fond.

Astfel, instanța de fond, în limita împuternicirilor procesuale acordate prin art. 3 Cod de procedură penală, în baza probelor administrate și în corespundere cu modificările operate la art. 126 Cod penal, corect a reîncadrat acțiunile inculpatului de la alin. (5) la alin. (4) Cod penal.

În circumstanțele în care apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, precum și *din motivul că nu a fost respectat dreptul inculpatului la apărare în baza unei învinuiri noi formulate în instanța de fond, instanța de apel, la demersul procurorului a dispus reluarea cercetării judecătorești*, cu audierea inculpatului.

Mai mult, după dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de recurs, reluând cercetarea, *instanța de apel a audiat inculpatul, dreptul acestuia la apărare nefiind încălcat.*

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) CPP.

9. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 pct. 5) și 6) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427, inclusiv formularea propunerilor privind hotărârea solicitată, cât și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că recursul ordinar este bazat în drept pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, care prevăd următoarele temeiuri de drept pentru recursul ordinar - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale (*pct. 8. din decizie*).

Totodată, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele deciziei contestate, care ar fi esența circumstanțelor că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că acesta este expus neclar, că instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, în cazul în care acuzarea nici nu a declarat apel, iar instanța de apel nu a aplicat pedepse inculpatului, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 3., 8. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nu întrunește condițiile legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al acuzării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept

comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 8. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 7. din prezenta decizie*, relevă în mod concludent că instanța de apel, constatând că în speță modul de comitere a infracțiunilor și perioada de timp în care au fost comise sunt diferite, legal și întemeiat a stabilit și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestuia în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, pentru fiecare episod în parte, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, în special ale art. 113 alin. (1) și 84 alin. (1) Cod penal, potrivit căror se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală. Instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate. În cazul infracțiunii continue nu există pluralitate de infracțiuni, art. 325 alin. (1), 326 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, că judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Procurorul care participă la judecarea cauzei penale în primă instanță și în instanța de apel este în drept să modifice, prin ordonanță, învinuirea adusă inculpatului în cadrul urmăririi penale în sensul agravării ei dacă ***probele cercetate în ședința de judecată dovedesc incontestabil că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decât cea incriminată anterior, aducând la cunoștință inculpatului și apărătorului lui noua învinuire (alin (1))***. În asemenea situație, instanța, la cererea inculpatului și a apărătorului lui, acordă termen necesar pentru pregătirea apărării de noua învinuire, după ce judecarea cauzei continuă. Dacă, în cadrul judecării cauzei, ***se constată că au apărut circumstanțe noi care vor influența la încadrarea juridică a învinuirii aduse inculpatului***, instanța, la cererea procurorului, amână examinarea cauzei pe un termen de până la o lună și o restituie procurorului pentru formularea unei învinuirii noi și înaintarea acesteia inculpatului, cu participarea apărătorului. După aceasta, materialele noi, dobândite în cadrul urmăririi penale, se aduc la cunoștință inculpatului, apărătorului acestuia și celorlalți participanți interesați, în condițiile prevederilor art.293 și 294, apoi cauza se prezintă în instanța respectivă pentru continuarea judecării (*alin (1)*).

Or, în ordonanța de modificare a învinuirii în sensul agravării ei din 02.08.2016, indicându-se doar că *în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat cu certitudine că a fost săvârșită infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal*, lipsește cu desăvârșire motivarea factologică și de drept a necesității modificării învinuirii, raportată la prevederile art. 28-30 (*infracțiune unică, continuă, prelungită*) Cod penal, nefiind clar și cert care procedură, din cele 2 aliniate ale art. 326 Cod de procedură penală, a fost utilizată de procuror.

Prin urmare, modificarea învinuirii inculpatului în baza art. 190 alin. (5) Cod penal este una absolut neargumentată și neîntemeiată, fiind impasibilă, astfel, de a fi supusă unei analize judiciare.

Mai mult, soluția instanței de apel corespunde și jurisprudenței relevante naționale, potrivit căreia, prevederile art. 326 alin. (1) Cod de procedură penală, legiferează dreptul procurorului de a depune o ordonanță de modificare a învinuirii, care este apreciată de către instanța judecătorească. Potrivit sensului art. 326 Cod de procedură penală, instanța judecătorească poate refuza demersul dacă probele prezentate nu sunt concludente. Astfel, alin. (1) art. 326 Cod de procedură penală exclude orice manifestări ale arbitrarului, deoarece ordonanța procurorului, în cazul în care nu este întemeiată, poate fi respinsă de instanța judecătorească respectivă (*hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 17.03.2009, pentru controlul constituționalității prevederilor alin. (1) art. 326 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, pct. 6.,7).*

Totodată, circumstanțele constatate relevă că inculpatul întrunește condițiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2), art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, deci procesul penal în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal corect a fost încetat (*pct. 7. - 8. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, se observă că recursurile declarate, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 8. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele și probele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2), a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune acuzația este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de

procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 7. – 8. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Este de menționat și că solicitarea recurentului privind *menținerea sentinței în privința inculpatului pe art. 190 alin. (4) Cod penal*, contravine motivelor invocate în recurs că sentința este viciată or, *nu a fost respectat dreptul la apărare în baza unei învinuiri noi formulate în instanța de judecată*, reprezentând, astfel, o poziție neclară și nesigură a acuzatorului (*pct. 8. din decizie*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este neîntemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că el este neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este neîntemeiat, el urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Valentina Gavdiuc, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 februarie 2018, în privința inculpatului Făină Boris XXXXX, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 22 noiembrie 2018.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Iurie Bejenaru